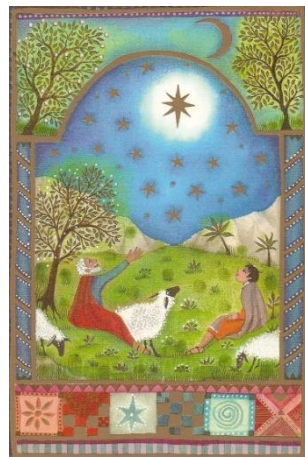
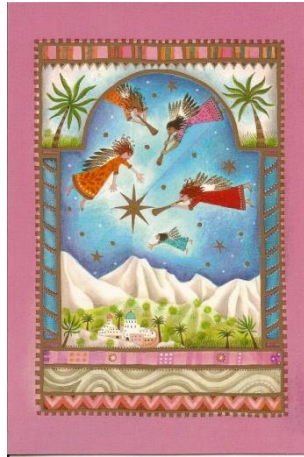

201225 Dordrecht e-mail versie

zingen 486 Midden in de winternacht

gebed

G'd, wij danken u voor deze dag,
die dan wel op onze kalender staat,
maar waarvan we altijd maar moeten hopen
dat hij ook echt komt:
licht in het donker,
hoop sterker dan wanhoop,
zachte krachten, sterker dan alle grote monden, vuisten en
daden van agressie van deze wereld
toekomst voorbij uitzichtloosheid ...
Wij danken u voor elkaar,
zoals we over de hele wereld
verbonden zijn met mensen van toen en nu,
met mensen van overal
met mensen, zonder onderscheid in rangen en standen,
of welk andere onderscheid wij soms maken,
allemaal uw mensen
met meer onderlinge overeenkomsten dan verschillen,
al mogen die verschillen er ook gewoon zijn.
Wij danken u voor deze dag

waarop we ondanks alle restricties
die ons op afstand van elkaar houden,
toch weten, dat we samen zijn
en dat we samen op weg zijn
naar uw toekomst
al moeten we soms wel ons best doen
om dat voor ogen te blijven houden.
G'd, wilt u ook vanmorgen bij ons zijn
met uw vernieuwende geest
in de naam van uw kind Jezus. Amen

introïtustekst psalm 98

'Wacht maar, stil maar alles wordt nieuw ...' is het refrein van een bekend lied dat begint met 'nu gaan de bloemen nog dood' en dat zingt over een nieuwe tijd die zal aanbreken ... De tekst is intussen aangepast als 'werk maar, bid maar ...' want hoewel we weten dat het niet allemaal in onze hand is, alleen maar wachten en stil zijn, past ook niet helemaal bij onze opdracht om beeld van G'd te zijn – zoals in het eerste hoofdstuk van Genesis wordt verteld.

Maar het thema van alles dat nieuw wordt – en voor hoeveel procent dat dan aan G'd ligt en voor hoeveel procent we dat zelf moeten doen, laat ik even in het midden, omdat ik dat gewoon niet weet en ook niet bar interessant vind – het thema van alles dat nieuw wordt, moet natuurlijk doorklinken in een nieuw lied en zo begint psalm 98 dan ook. 'Zing een nieuw lied voor JHWH', want er zijn wonderen verricht, er is redding gebracht, G'ds overwinning is bekend gemaakt, wat gerechtigheid echt inhoudt, is onthuld ... het kan niet óp en natuurlijk kunnen wij dan niet minder doen dan een nieuw lied aanheffen en juichen, jubelen en een heel orkest laten aanrukken dat muziek maakt op lier, trompet en ramshoorn. De zee bruist, alle mensen juichen, de rivieren klappen in hun handen en de bergen jubelen. Een heel spektakel waarbij de hele schepping is betrokken en dat gelukkig niet door de afgelopen Stille Nacht heen hoefde te schallen, want toen was het engelenkoor traditiegetrouw aan de beurt om door het luchtruim te zweven en gloria te zingen. Maar nu het licht is geworden, kan het losgaan: **psalm 98**

¹ Een psalm. Zing voor JHWH een nieuw lied:
wonderen heeft hij verricht.

Zijn rechterhand heeft overwonnen,
zijn heilige arm heeft redding gebracht.

² JHWH heeft zijn overwinning bekendgemaakt,
voor de ogen van de volken zijn gerechtigheid onthuld.

³ Hij heeft gedacht aan zijn liefde en trouw
voor het volk van Israël.

De einden der aarde hebben het gezien:
de overwinning van onze God.

⁴ Juich JHWH toe, heel de aarde,
juich en jubel, zing het uit.

⁵ Zing voor JHWH bij de lier,
laat bij de lier uw lied weerklinken.

⁶ Blaas op de ramshoorn en de trompetten,
juich als JHWH, uw koning, verschijnt.

⁷ Laat bruisen de zee en alles wat daar leeft,
laat juichen de wereld met haar bewoners.

⁸ Laten de rivieren in de handen klappen
en samen met de bergen jubelen

⁹ voor JHWH, want hij is in aantocht
als rechter van de aarde.

Rechtvaardig zal hij de wereld berechten,
de volken oordelen naar recht en wet.

zingen: 598 als alles duister is 3 x

lezen: Jesaja 52, 1-7

zingen: 476 nu zijt welkome: 1,3,4

lezen: Joh. 1,1-14

zingen: 478 komt, verwondert u hier, mensen

preek

Er is een goede leesbril voor veel bijbelverhalen: de visioenen die de diverse profeten ons al die eeuwen lang hebben meegegeven, zijn een afspiegeling van wat er NIET is. Ze

geven woorden en vaak ook beelden aan het verlangen naar een andere mogelijkheid, misschien wel een andere werkelijkheid. Ze bieden uitzicht op licht in het donker van het leven in die harde daagse wereld.

Bijbelverhalen blijven ons misschien wel daarom zo boeien omdat ze ons laten zien wat er mogelijk zou kunnen zijn, hoe het leven er uit zou kunnen zien, voorbij het donker van wat we vaak als de 'werkelijkheid van alle dag' ervaren, met misverstanden, ruzies, leugens, gebrek aan respect, racisme, seksisme, geweld in allerlei vormen en noem het maar op. Visioenen of bijbelverhalen in het algemeen zijn daarmee geen sprookjes of zoethoudertjes of doekjes voor het bloeden of opium voor het volk of dromen voor het hiernamaals of zo! In tegendeel! Het zijn verhalen die ons vanuit dat verlangen in beweging willen brengen om ons ervoor in te zetten dat we dichterbij die visioenen komen, zodat die werkelijkheid worden.

Ook in bijbelse tijden was de wereld vaak een grimmige plek om te verkeren. Je wist niet altijd waar het gevaar vandaan kwam, maar het recht van de sterkste heerste volop en wie dat was, wist je gauw genoeg. Het leven bestond voor veel mensen uit hard werken en overleven van dag tot dag, zonder zicht op toekomst en al helemaal niet op een rooskleurige!

Over de heuvels kwam vaak een vijandig leger of een bende rovers en dan komt me daar Jesaja met een visioen over een vreugdebode die over de bergen komt aangesneld! Dat is verrassend. Deze (tweede) Jesaja vertelt over een vreugdebode na de Babylonische Ballingschap in een tijd waarin mensen nog vers in het geheugen hadden hoe dat toen toeging met de legers die hun ouders en grootouders meevoerden naar Babylon. Maar nu komt over de bergen een bode aangesneld die vrede, goed nieuws en redding aankondigt.

Zo'n verhaal slaat in als een bom – verkeerde woordkeus, maar zo noemen wij dat. Na al die koningen die tegen elkaar opbieden met wapengekletter, klinkt het nu: 'je G'd is koning' Dát is goddank een ander verhaal – zeg dat wel: G'd dank! Zó kan het dus ook worden: vrede voor een volk dat getroost zal worden ...

Na alle woorden die mensen beschadigen, kapot en klein maken ... in een tijd waarin de harde bevelen van overheersers klinken, vertelt Johannes ook al zo verrassend, dat het woord bij G'd is, dat het woord G'd is, dat het woord leven is en licht

en dat dit woord de toekomst openlegt voor mensen en hen sterkt in hun strijd tegen het duister.

Dát is een visioen dat aanslaat in tijden waarin veel woorden klinken die de hoop de grond in boren, waarin mensen loze, verdraaide, polariserende woorden horen en waarin de goede woorden als nepnieuws worden afgeschilderd. Het gaat hier om een heel ander woord, verkondigt de evangelist Johannes. Dit is een betrouwbaar woord dat body heeft: het is mens geworden, zo'n mens van 'een mens een mens, een woord een woord', een mens zoals mensen zijn bedoeld. Dit is een waar woord dat goed is.

Visioenen zijn verhalen om te delen om zo samen de moed erin te houden, niet als dooddoener 'dat het heus wel goed komt op den duur', maar als uitzicht als alles lijkt dood te lopen, als een kijkgat in een muur die tot nu toe het zicht op toekomst blokkeerde.

Verhalen die van levensbelang zijn voor mensen in het duister van een onzekere toekomst, niet alleen hoe die eruit zal zien, maar zelfs of er wel een toekomst is.

Verhalen die wij ook nodig hebben in deze tijd waarin alles anders is dan anders, waarin zelfs de gewoonste dingen niet meer gewoon zijn: elkaar een hand geven, samen zingen, een arm

om iemand heenslaan als teken van meeleven bij verdriet of vreugde, als woorden te kort schieten ...

Na maanden van beperkingen merk ik bij mezelf, maar ook bij anderen, dat we langzamerhand ons draagvermogen aan het overbelasten zijn. Wat we ook doen, hoe goed we ons ook aan allerlei regels houden, hoe creatief we ook oplossingen proberen te bedenken, we missen zicht op toekomst al worden ons wel steeds data voorgespiegeld ... onder voorbehoud ... We willen een zekere datum nu alle andere data waarnaar we uitkeken alleen maar teleurstellen. We verheugen ons voor de zekerheid maar nergens meer op, want het zal wel weer niet doorgaan en als het wel doorgaat heeft de één of de ander een snotneus en moet die dus uit voorzorg thuis blijven – en wij erbij al is dat dan in een ander huis. En heus, er zijn ook wel onverwacht leuke dingen zoals een telefoontje van iemand die we lang niet gesproken hebben, een brief van iemand die we lang niet gezien hebben, een zoomkijkje bij iemand in de keuken, een hobby die een onverwachte kant van ons blootlegt ... maar de uitzichtloosheid begint zijn tol te eisen, want dat zijn we niet gewend in onze maakbare rijke wereld. Dat in zg arme landen mensen altijd van dag tot dag leven, dat vluchtelingen al jaren zonder zicht op toekomst leven, ... nu maken we het zelf mee. Als er nog iets goeds uit deze crisis komt, dan hoop ik dat we juist voor deze mensen meer begrip krijgen als wij zelf ons leven weer opgepakt hebben. Want dat komt er heus wel weer van ... voor ons ...

Verhalen van hoop en toekomst zoals het visioen van Jesaja over de vreugdebode die over de bergen komt om vrede te brengen in plaats van oorlog te verkondigen of van Johannes over een woord, dat niet alles op scherp zet, maar goedheid en waarheid verkondigt. Een woord dat gestalte krijgt in een mens om te laten zien dat mensen zo kunnen zijn! En dan natuurlijk de toeters-en-bellen-psalm die ons oproept om niet datzelfde oude liedje te blijven zingen, maar eens een nieuw lied aan te heffen dat alles opschudt: bergen die ervan gaan jubelen en rivieren die ervan in hun handen gaan klappen – om maar eens wat te noemen.

Met kerst vieren we dat het kan, dat het zin heeft om ons in te zetten voor vrede, recht en gerechtigheid om daarin onze opdracht samen te vatten. We vieren dat een klein kind dat in een uithoek lang geleden is geboren nog steeds verschil kan maken

– een verhaal als een visioen dat ongekennde mogelijkheden opent. Het ligt er dik op: een ongehuwde moeder, een machthebber die om het belastinggeld mensen dwingt om op weg te gaan, een herberg waarin geen plaats is, herders die met schapen en al op kraamvisite komen en dat alles omzoomd door engelen. Je verzint het toch niet! Maar het verhaal vertelt, dat de hemel zich opent, dat we zicht hebben op een ongedachte toekomst die vandaag al is begonnen. Dat was het verhaal van vannacht en nu het licht is, is de beurt aan ons om een woord gestalte te geven dat zich vertaalt in mensen samen, mensen die verbinding zoeken. Daar kan geen vuurwerk tegenop – als je het mij vraagt!

Verhalen om de moed uit je schoenen te vissen en om de lichtpuntjes aan te blazen tot ze niet meer te doven zijn: als alles duister is en we reikhalzend uitkijken naar licht: ontsteek dan een lichtend vuur, dat nooit meer dooft, dat nooit meer dooft! En laten we dan niet vergeten elkaar een gezegende kersttijd te wensen op weg naar de toekomst, G'ds toekomst! Amen

voorbeden

G'd om geduld bidden we voor mensen die het moeten zien uit te houden zonder toekomst: vreemdelingen, dak- en thuislozen, armgemaakte mensen, naamloos gemaakte mensen, mensen die bij ons vaak buiten beeld vallen,

G'd om opstandigheid bidden wij om ons eraan te blijven herinneren dat zij er zijn, dat hun leven ertoe doet en dat wij moeten opstaan tegen ongelijkheid, tegen discriminatie, maar ons ook blijven inzetten voor een dagelijks bestaan voor zoveel mensen die daar nauwelijks aan toe komen,

G'd, om moed bidden we dat wij onder ogen zien hoe donker de wereld kan zijn voor veel mensen, en dat wij blijven geloven dat ook ons kleine vlammetje het duister minder donker kan maken,

G'd, om toekomst bidden we, dat wij vandaag aan de slag gaan alsof uw toekomst al begonnen is,

dat wij erin blijven geloven ook als anderen ons erom uitlachen,
dat wij zelf uw woord zijn dat betrouwbaar is

Onze Vader die in de hemel is,
uw Naam worde geheiligd
uw Koninkrijk kome
uw wil geschiede in de hemel alzo ook op aarde
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren
en verlos ons van het boze
want van U is het Koninkrijk en Kracht
en de Heerlijkheid in eeuwigheid. Amen

zingen: Ere zij G'd